

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.
Előfizetéseket és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.
Helyben előfizethet: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben
Egyes szám ára 5 kr. o. é.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordatca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorát 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papir-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haasenstein és Vogler Uriutca 13. Lang et Schwarz, Fűrdőutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
Nyilttér sora 20 kr.

Pártok és pártvezérek adatok és tanulság

a párt- és emberismeret köréből.

V.

Még csak négy hó telt volt el a két év és négy hónapból, melynek tartamára a „párt és consortium“ a pártorganumot „minden oldalról“ kellően megerősíteni vállalkozott vala. A deficit még kevesebb volt, mint az a „párt és consortium“ által készített, általa elfogadott előirányzatban eleve, ki volt mutatva, s elfogadva — de azért minden áron leakarták rázni magukról a pártkötelezettséget, — szólni akartak a „párt és consortium“ által okozott, általa előre elvállalt 2075 frt deficitől.

A kiadó már ekkor szavukon foghatta volna őket így szólván:

ti „párt és consortium“ reá beszéltetek engem arra, hogy lapomat népszerűtlen ügyeitek védelmére nyissam meg két és fél évre;

az előszámításból, melyet én Bogdán I. megbízottakkal együtt készíték s adtam előtök, s melyet ti a lap egész ivessé tétele előtt alapul elfogadtatok — tudtátok jó eleve, hogy havonként legalább 5—600 frt lesz az általatok kiteremtendő deficit, még ha eleget is tesztek azon párt kötelezettségeknek, hogy a „Kol. Közlöny“ előfizetőit 400-ra, hirdetéseinek jövedelmét 300 frtra emelitek;

ti mindezeknek felét se tettétek meg, hanem egészben 1294 frtot szerevén s adván át csak 1872 négy utolsó havára tartoztak a kiadónak 2075 frttal;

ámde én pártatoknak két és fél évre nyitottam meg lapomat s miután e miatt ellenem zudult a városi hatalmas párt és ugyszolva az országos közvélemény, követelem: kárpótoljatok lapom renoméejének megromlásából eredő kézzelfogható kárait, mert „pártolástok“ a jövőre is megromlott sokféle tekintetben.

En joggal szólhattam volna így a mint-hogy most igazságosan követelhetem a „párt és consortium“-tól teljes kárpótoltatásomat.

En ezektől a jó uraktól, kik a „párt és consortium“ címét úgy látszik csak bitorolták, sem ekkor sem azelőtt, sem azután egy garas jutalmat nem kértem nem kaptam; hanem csupán a lapkiadás költségei többletének fedezésére szerződtem szóbelileg, szótartó embereknek tartván őket egyenként és együttesen.

A deficit törlesztésére szólítottam fel ez urakat 1872 december második felében, hogy lapomat befejezhessem — (főkönnyvet és számlákat ismét beadtam, a deficitet kimutattam) látva, hogy olyan emberekkel van dolgom, kik az adott pártbecsületszóra keveset adnak, a kötelezettség alól megszökní készülnék, nem gondolva meg azt, hogy így becsületem védelmére kényszerítenek s ezt én csak az ő reputációjuk tönkre tételével tehetem úgy a nyilvánosság, mint a törvény előtt.

Hogy a kötelezettség teljesítését nekik megkönnyítsem, még azt is felajánlám e díszes „párt és consortium“-nak, hogy bár 1872. sept.-decemberben számtalanszor megelégedéseket fejezték ki nekem a lapkiállítása és tartalma fölött. — En, ha szokások szerint szavukat vissza óhajtják vonni a szerkesztői fizetésről négy hónapra 400 frttal lemondok, nem bánom, ezt vonják

le a 2075 frt deficitből, de a többi jutalmul el nem fogadhatom.

Simon Elek ur, kinek úgy látszik egyetlen szilárd elve az, hogy anyagi kérdésekben, ezernyi kiadásokkal járó ügyben is „beszélgethet“ egy „párt és consortium“ ma így, holnap amugy — képmutató megütközéssel mondá: de hisz a szerkesztői fizetésre az ur rá szolgált, ezt csak le nem vonhatjuk.

E pártvezéri kijelentésre, mint kiadó azt jegyzém meg:

de hát ha ezt nem tehetik, honnan vehetnék a jogot maguknak arra, hogy az őnk által megötszörözött lapkiadási költségekből származott deficitet egészben nekem ajándékozzák 2075 frttal? Hallgattak mindnyájan bölesen, nem volt mit felelniök.

Be látták, hogy ez a kiadó a „párt és consortium“ által okozott költséget jutalmul el nem fogadja, s ha nyilvánosság elé megy és a törvényt hívja segítségül, nyert pere van.

A „párt és consortium“ Simon E. ajkáról leste a szót, hogyan lehetne az 1872. augusztusban két és fél évre elvállalt kötelezettség alól kibujni — már úgy, hogy a 2075 frt adósságot valakinek oda ajándékozhassák.

A mentő horgonyt a 36-tosok vezére, utóbb az autonomia zászlósa nyújtá oda:

a „párt és consortium“ sem mire se kötelezte magát; tettek a mit tehettek (mint kimutattam kötelezettségöknek fele részben sem feleltek meg) többet nem tesznek: pedig legalább a 2075 frt deficitet kell vala kifizetniök ha nem akarták magokat arczul csapni az ország katolikusai előtt, kiknek hirdették, hogy

„a pártorganumot“ két és fél évre akarják fenntartani —

sime négy hó múlva az elfogadott előszámítás alól maradt 2075 frt deficitől akartak megszökní, adott becsületszavukat, megszegve a „párt és consortium“-i tisztességet sarokba lökve; mert Simon E. ur a párttanácsadója így gondolkozott:

mint a 36-tos pártfeje csináltam a „Kol. Közlöny“-nek (egyéb kárait mellőzve) 1871 szeptember 2-diktől 1872 júniusáig deficitet 1720 frtot.

1872 augusztusában a „párt és consortium“ határozata ellenére nem vettem le teljesen az 1720 frt terhet a „Kol. Közl. kiadója vállairól, hanem egy genialis couppal oda irattam az általam elfogadott váltóra a kiadó nevét is mint kezését —

most, mint az autonomicus párt feje ismét megajándékozom, illetőleg a vakon utánam induló „párt és consortium“ által igyekszem megajándékoztatni 1872 sept.—decemberre deficittel

2075 frttal

összesen 3795 frttal

háromezer hétszáz kilencvenöt frttal adósság formában; ennél többet tőlem az általam lelkesen felkarolt kiadó-szerkesztő csak nem kívánhat, én többre magamat nem köteleztem, többet egyelőre nem tehetek.

Elég is volt ez, szép is volt, elismerem — méltó jutalom egy olyan párttól, melyet Simon E. ur vezetett, vezethetett —

teljes beváltása volte annak a „párt és consortium“ által adott ünnepélyes becsületszónak, a melyről én, mint kiadó irást nem kértem, a minthogy

egy magát deréknek valló párttól nem is kérhettem — bizván a 36-sok fejének s az ő vezérlete alatt alakult autonomicus párt becsületében — de még sem, van egy irásom, melyet az „Aláírási iv“-et mellékelve a „párt és consortium“ megbízásából egész Magyarországra szétküldöztek s mely így hangzik:

„Nemsokára úgy a napi sajtóban, mint a törvényhozásban szőnyegre kerülend a katolikus autonomia és ezzel kapcsolatos kérdések megvitatása, megoldása mely kérdéseknél nekünk erdélyieknek különös vitalis érdekeink forognak fenn Ennek előtudatában gondoskodni kívánunk egy olyan pártorganumról, mely jogainkat a teljes önkormányzatra, egyházunknak a közoktatásra való befolyását, a sok százados törvényes birtoklás alapján egyházunk tulajdonának szentségét úgy az alapítványokat, mint más javadalmakat illetőleg a védelemre tért nyisson, s e szent jogainkat, javainkat erélyesen, meggyőződése szerint oltalmazza.

A támadás egyik sarkpontja itt Erdélyben és pedig ép Kolozsvárt fekszik, s így már éve csoportosulni kezdünk a „Kolozsvári Közlöny“ körül, mint a mely lap politikai hitvallása az, hogy megkívánjuk a katolikus egyháznak mindazt, mivel az önkormányzat körében hazánkban más felekezetek birnak; nem támadjuk meg soha jogainkat, vagyonukat, javadalmakat, befolyásukat, — de mindezekben a magunkét se engedjük legkevésbé is csorbítani, s ezért nem fogadnók el a vallás-egyenjogúság olyan értelmezését, hogy mivel mi katolikusok elsők, sőt uralkodók valánk a vallási téren, ezután legyünk utolsók, s lelkiismereti szabadságunk sérelmével, törvény biztosította jogaink, javadalmaink felalóztatásával másokat szolgáljunk.

Mi tehát elhatároztuk az ily irányban haladó „Kolozsvári Közlöny“-t aláírások és előfizetők gyűjtése által minden oldalról felkarolni aláírási ivet bocsátván ki azon buzgó pártfogók, hitsorsosaink- és elvrokonainkhoz, kik e lapot bizonyos összegekkel egyszer-mindenkorra, vagy bizonyos számú évekre segíyezni hajlandók, hogy így a küzdelmek idejére párt-organumunk kellően legyen megerősítve anyagilag és szellemileg.

Ez értelemben ajánljuk a „Kolozsvári Közlöny“-t, melyből példányt és . . . aláírási ivet . . . ezime alatt postára tettünk, pártfogásába, kérvén, hogy a befolyásos körökben, . . . és alárendeltjei közt e nemes cél elérésére hatni, szóval és tettel aláírásra, előfizetésre a lag szellemi támogatására az ügy magasztossága tekintetéből buzditani kegyeskedjék.“

A párt és consortium megbízásából:

Lönhart Ferencz, s. k.

pápai praelatus, apát, kolozsvári plébános.

Simon Elek, s. k.

köz és váltó ügyvéd,

szt. Erzsébet aggház gondnoka.

Aláírási iv

azon t. cz. pártfogóknak, kik a „Kolozsvári Közlöny“ két évi fennállását biztosítják, vagy egyszer mindenkorra szóló ösz szegekkel támogatják.

Aláíró neve, lak-helye	Két évre		Egész évre		Egyszer mindenkorra	
	frt	kr	frt	kr	frt	kr

Ez a levél aranyat ér. Enrek alapján a „párt és consortium“ fejének fizetni kell és pedig nemcsak a deficitet, nemcsak a két és fél évre biztatás és négy hó mulva megkísérelt megszökés által okozott anyagi különbséget, hanem a „párt és consortium“ nevében üzött ámitás s az inquisitori legényekre emlékeztető emberkinzási díjat is; mert kimondván azt, hogy a „Kol. Közlöny“ saját pártorganumjok, e kijelentéssel elismerték azt is, hogy mindazon költségtöbblet, mely 1872 sept. 1-től dec. 31-ig támadt, őket illeti, valamint őket illette az egész ivessé tételkor talált 1720 frt. deficit, a mutatványszámok kiállításának ára is; hisz elismervén a pártvezérek egy organum szükségét, ha új lapot alapítanak, még több költségeket kell vala megtenniök; de főleg azért illette őket ezen terüh, mert mint teljes szövegben közreadott pártvezéri körlevelekben elismerték azt is, hogy „már éve csoportosulni kezdén(e)k a „Kolozsvári Közlöny“ körül.

Mindezek megítélését bizton várom azon igazságszolgáltatástól, melynek reformjára Magyarország csak legutóbb is 7—8 milliót áldoz évenként.

Sándor János,

a „Kolozsvári Közlöny“

megbízott kiadója.

Legujabb táviratok.

Ujvidék, szeptember 20 Nagy feltűnést okoz egy a mai „Srbski Narod“-ban közölt tisztán Deákparti program, melyet 21 csajkáskerületi polgár, és pedig 11 lelkész és 16 földbirtokos, mint az országgyűlési választások vezetésére Stanulevits korilyi archimandrita elnöktele alatt alakult központi választmány tagjai írtak alá. A loyális csajkások Deák- vagy kormánypart név alatt már az egész választókerületben szervezkedtek és a központi választmányon kívül egyes helyi választmányokat alakítottak. A program mindjárt első pontjában köszönetet fejez ki a király iránt a visszatérésért és bizalmat a magyar kormány iránt. Többi pontban a program határozottan a hírdet becskeréki és pancsovai programnak ellene van irányozva. „Srbski Narod“ különösen kiemeli Stanulevits archimandrita hazafiai érzelmét. A központi választmány elhatározta, hogy Stratimirovics Tivadar Deákparti járásbíró fogja jelöltül felállítani.

Bécs, sept. 20. A mai csapatszemenl, mely 12 ezer emberrel és 78 ágyuval az olasz király tiszteletére tartott, jelen voltak a főhgek, az olasz követ, gr. Robilant, a katonai attachák, az idegen követségek, és számos idegen tiszt. Császár-király Ő Felsege bemutatattá magának a francia tiszteket, és több idegen tisztet megszólítani méltóztatott. Az idő igen szép volt.

Bécs, sept. 20. A „N. Fr. Presse“ jelenti Brüsszelből: Az „Etoile Belge“ szerint a verversi tanácsi kamara a fegyrendőrség elé idézteté a Langrand-főle társulat igazgatótanácsait, kik között képviselők és senatorok is vannak.

Versailles, sept. 20. Megczáfoltatik azon hír, Mintha Chamille gróf a párisi érseket — pásztorlevele kibocsátása alkalmából üdvözölte volna. — Egy tengeri sürgöny meghazudtolja azon közlést, hogy Marokkóban polgárháboru ütött ki, — ez annál kevésbé való, minthogy a sultán fia minden ellenkezés nélkül kiáltatott ki uralkodóvá.

Madrid, sept. 20. A carthagenai fölkelők e hó 15-én egy francia hajóra lőttek, mely élelmi szereket akart felvenni. Egy matróz meghalt; kettő megsebesült. Az ágyuztatással való fenyegetésre a jóléti bizottmány elégtételt adott.

Berlin, sept. 20. Frankfurti, hamburgi és brémai tudósítások szerint, ama városok kereskedelme kevéssé, vagy éppen nincs érdekelve az amerikai bukások által.

Kassel sept. 20. A „Hess. Bl.“ jelenti: A hesseni hg véglegesen kiegyezett Poroszországgal; Frigyes hg elismerte a bekeblezést; és lemondott jogairól s házi vagyonáról. Poroszország ennek következtében a választó-fejedelem halála után évenként 202,000 tallért fizet.

A székely pályadíj-alapról XXVIII-ik közlemény.*)

Abrudbányáról Lőrinczi Menyhért ur küldött be maga és 28 úgybarát nevében 24 frtot, neveik ime itt következnek: Tobiás Dénes 1 frt, Kornéli Dénes 1 frt, Rákosi József 1 frt, Vánca József 1 frt, Zador Akos Topánfalváról 50 kr. Oelberg Gusztáv Abrudb. 1 frt, Hermann Adolf Topánfalv. 50 kr. Mózes András Abrudb. 1 frt, Füstös Béla Abrudb. 50 kr. Balázs Dénes Abrudb. 50 kr. Miski S. Abrudb. 50 kr. Kibédi György, Ferenczi Mihály, Ninger János, Rákósy Károly, Golei Kálmán, Mikó Dezső, Dr. Nagy Károly, Kinzer J. mind Abrudbányáról, mind egy-egy forintot, ifj. Ürmösi Lajos, Székely János ötvenötven krt, Iszaki Ferencz, Ajtai János Verespatakról egy-egy frtot, Szűcs Károly Zalathnáról 1 frt, Eberjényi Dénes, Pálffy Samu Abrudbányáról egy-egy frt, Szabó Lajos ugyanonnan 40 kr. Várady János 50 kr. Lőrinczi Menyhért gyűjtő 1 frt 10 kr. együtt 24 frt.

Köszönöm az aranyok hazája nemes keblű fiainak aranyánál becsesebb ezen adományát; emeli annak becsét az, hogy felszólítás, levél vagy a mint a Székely Hírlap öt oly igen sajtóságon jellemzőleg írja, koldulás nélkül lón az a szép czéla beküldve Ujabb bizonyíték ez arra, hogy a maros-vásárhelyi két nevetek Cynicuson kívül Magyarország minden táján, osztály és nemzetiség különbsége nélkül pártolják a Székely Történet eszméjét. Szent Geríczen egy szegény cigány 10 krt adott e czéla, s a maros-vásárhelyi két pseudo székely még maig adós a felelettel arra, hogy sokan kélték, irtak-e ők a bátor gyalázók valaki ivére bár egy krajczárt?!

Mikor eddig meg volt irtame közlemény, érkezett hozzám aranyosszéki duló Csongvai Lőrincz urtól egy levél, melyely beküldi a járásában, ifj. Bíró Sámuel és közjegyző Taar Balázs urak buzgalma által gyűlt 6 frtot. A duló ur a hírlapokból tudósítást vett az indítványról, körlevelet intézett az aranyos-rákosi körjegyzőkhöz, ez lelkesítő észrevételekkel kísérve hirdette ki a községben. „A mit adnak önök — így szól a hirdetés — maguknak, nemzetüknek adják, a haza és irodalom oltárára vitt áldozat lesz az. Fontolják meg, hogy egy nemzet jövője nagy részben függ multjának tisztelétől. A székelynek örökre székelynek kell maradnia ép véreből, tiszta erkölcsében, önfeláldozó honszeretettel tekintetében; egyébként pedig legyen hü magyar állampolgár. A ki szegény, emlékezzék ama szép jelentőségű magyar versre:

Kő nem jegyzi Kazinczy porát, egy morzsa fővénykét
Tégyen rá, kinek élt s szírtmagas oszlopa lesz.

Hazánk, nemzetünk örökléte es lekel. Hallgassuk meg e szót, tegyük kötelességünké.”

Egyönyörű felszólításra minden felszólított adott, a mi telt s ez elég. Tarr Balázs 50 kr. ifj. Bíró Samu 25 kr. Csipkés Boldizsár 10 kr. Borbély Mózes 20 kr. Székely Boldizsár 10 kr. Pető Ferencz 20 kr. id. Bíró Samu 1 frt, Pálffy Károly 20 kr. Pető Mózes 20 kr. Pálffy Eris 20 kr. Salamon Mózes 10 kr. Farkas Sándor 10 kr. Fosztó Pál 80 kr. Várfalváról valaki 1 frt, Csongvai Lőrincz 1 frt 15 kr.

Írja a tisztelt dulló ur, hogy a gyűjtés folyamatban van más helységekben is, mindenkit érdekel az ügy, kiki vágyik teljesíteni szent tartozását, csak a szegénység tart vissza igen sokat. De még is eredmény várható, csak egy kis várakozás még!

Köszönet mindezen barátainknak hazafias eljárásukért az ügy nevében, köszönök minden jókat. Örvendek, hogy multkor kifejezett reményemben csalatkoznom aranyosszéki székely véreink nem engedtek. Üdvözlét ezért nekik!

Ma Takarékpénztárba tettem az elébb kimutatott legujabb adakozásokat u. m. 74 forintot, ezt az eddigi kamatozó 6332 frt 40 krhoz számítva, a kamatozó tőke tesz: 6406 frt 40 kr. a fizetetlen levő 10 frt 36 krt ehez adva, az egész pályadíj-alap meg: 6416 frt 76 krra.

A marosszéki gyűjtések eredménye, bevárása tekintetéből a gyűjtést még egy ideig nyitva tartom, tisztelettel tudatva az ügy barátaival, hogy minden hozzám begyűlt pénzt hetenként vagy hozzáam időközönként, a mint az nagyobacska összeget tett, esetről-esetre, hírlapi közleményeim tartalm szerint Takarékpénztárba tettem, nálam soha egy kr sem volt, most sincs, hanem az utolsó adott fillér is folyvást a szent ügy javára kamatozik.

Kolozsvárt, sept. 16. 1873,

Jakab Elek.

Castelar programbeszéde.

Castelar a spanyol cortes sept. 9-ki ülésében mint az új kormány elnöke, a következő programbeszédet tartotta:

Képviselő urak! Azon napon, melyen a nemzetgyűlés elnöke választattam, kifejeztem önök előtt legmélyebb hálámat, s szívem meghatottságában mondtam önöknek köszönetet ezeez érdemeimet tullehaladó megtiszteltetésért.

*) A Székely Hírlap, Erdély és Nemere tisztelt szerkesztőit tisztelettel kérem e közl. szives átvételére.
J. E.

Ma köszönetet mondok önöknek a bizalomnak azon újabb jeleért, mely osztályrészemül jutott; de az öröm érzete ez alkalommal keblemben némi szomorúsággal vegyül: hivatásom felelőssége oly nagy s erőm oly csekélyek, hogy aggodalommal foglalom el új állásomat.

En támogattam, uraim, valamennyi kormányt, mely a köztársaság megállapítása óta létrejött; először azért, mert azt hittem, hogy az állandóság a lehető legszükségesebb dolog a népek életében, másodsor pedig, mert az akartam, hogy legjelesebb férfaink kezébe jusson a helyzet uralma a nélkül, hogy vágyat éreztem volna magamban ily állást elfoglalni. Ohajom egyedül az volt, hogy elműljék tőlem a keserűség pohara.

Oh, képviselő urak! elrejtettem volna magamat, ha lehetséges lett volna; de nem tehettem ezt, mert a lég telve van zivatarral s a föld megtagadta volna tőlem a szolgálatot. Elrejtőzhetünk a boldogság, a dicsőség, a babér, a jutalom elől, de nem futathatunk el a felelőség, és a veszély elől.

Csak egy tudat tartja fenn bátorságomat. Lehetnek, kik nagyobb eszélylyel, több erélylyel és avatottabban kormányoznák az országot; de nincs senki, ki jobban szeretné a szabadságot, a köztársaságot, a demáciát és a hazát.

Talán nem szükség azt önök előtt elmondanom, kik vagyunk mi, mit akarunk, mit képzelünk. Mi azt akarjuk, a mit akar, mi azt óhajtuk, a mit óhajt a gyűlés tulnyomó többsége.

Egy dicső miniszterium után következik az új kormány, melyet az előbbtől egy konkrét kérdésben választ el csupán nézetkülönbség. Minden más kérdésben a rend, a tekintély s erely dolgában az ő utait követjük, az ő emléket tartjuk tiszteletben.

Mi a szabadságot képviseljük, a demáciát, mely a szeptemberi forradalomban támadt fel, s melyet nem lehet sem megakadályoztatni, sem meghamisítani.

Akarjuk bár, vagy sem, elégtételt, vagy szomorúságot lássunk bár e tényben, mi szakítottunk a régikasztokkal, leromboltuk a theoreticus uralmat és az absolut monarchia meghalt lelkiismeretünkben. A iparosodás, a sajtó termékei, a természet erőinek segítségével a táviró által, mely a villámot adta rendelkezésünkre, a gőz által, mely eltüntetete a távolságokat, a legalsóbb néposztályok is, melyek eddig homályban tévelyegtek, s megvetés volt kenyerük, a társadalom legfelsőbb rétegeibe emelkedtek fel, hogy követeljék részüket a szabadságból, testvériségoöl és egyenlőségéből, mely őket megilleti a polgárok között.

Igaz, mi a democrazia szabadsága vagyunk! mi azonban a köztársaság is vagyunk, azon kormány forma, melyet nem fog megsemmisíteni tudni más ellenéges hatalom.

Midőn a társadalom elnyelte a királyságot, megszülte egyszerűs mind a köztársaságot. Köztársaság és társadalom, köztársaság és tekiütély, köztársaság és jog ma azonos fogalmak. És nem fogja senki eltiporni ma Spanyolországban a köztársaságot a nélkül, hogy egyszerűs mind meg ne fossza a társadalmat a legvitalisabb életfeltételektől. (Taps.)

De mi nemcsak a szabadság nemcsak a democrazia, nemcsak köztársaság vagyunk, hanem képzelünk egyszerűs mind egy hatalmas szövetséget, mely felosztja az önkormányzatot ez egyének, a testületek, a provinciák és az állam között, a nélkül hogy a szétszakaást eredményezze, sőt ellenkezőleg biztosítván annak erejét, életrevalóságát, a haza és a nemzet egységét.

Igen képv. urak, a haza és a nemzet egysége ez azon nagy elv, mely őseinket annyi vizsaly, annyi csata közepette vezérelte a hetedik század óta és azon napon, melyen a nemzet egység nagy műve befejezetett, melyen Granada keresztje fényben kezdett tündökölni az Alhambra csucsán, mint-ha maga az isten megjutalmazni kívánna ezen óriási törekvéseket, egy új világ emelkedett ki az Oceán habjaiból.

A nemzeti egység nagy elve minden párt jelszava; nem tagadja azt meg senki, nem gyalázhatja meg azt senki. Azon szerencsétlen, ki a merényletet megkísérelné, gyalázattal tetézve halna meg, s nevé a történelem lapjain átok tarkaná a jelen és a jövő nemzedék előtt. (Taps.)

A mi hivatásunk az, hogy örkődjünk a társadalom biztonságá fölött, hogy megerősítsük a szabadság és igazság országát.

Ennek érdekében hívjuk fel közreműködésre kivétel nélkül, a szabadelvű pártokat, s minden spanyol honpolgárt.

Mi a régi történelmi köztársasági párt vagyunk: mi bírjuk e párt hatalmát; mi megőriztük azt az elv számára; de épen azért, mert mi e párt vagyunk, hisszük s jogosítva is vagyunk hinni, hogy szükségese, főkép köztársaságban, életre és tevékenységre hivni valamennyi pártot, mely létezik e körön belül, hogy a köztársaság, mely a haladás, hogy a köztársaság, mely az életteljes mozgalom, hogy a köztársaság, mely maga az élet, ne kövüljön meg egy párt kezei között, mi ha megtörténne, az hasonlóná válnék a régiek theocraticus kasztjaihoz. (Helyeslés.)

Bizonyára azt fogják mondani nekünk ezzel szemben: „Ha tehát ti akarjátok valamennyi szabadelvű párt közreműködését, miért váltak magatok is, ti köztársaságiak, két külön pártra?” Nem, mi nem oszlunk két részre. Mi akarjuk, mert szük-

ségünk van rá, az egész köztársasági párt közreműködését.

És itt nyíltan szólhatok, mert így szólani kötelességemé teszi a hely, melyet elfoglalom: én attól félek, hogy tudunk, akarunk nélkül, sőt épen akarunk ellenére, mi a demáciát azon veszélynek tesszük ki, melyet már a régi kor bölcsei is a democrazia halálanként jeleztek, félek, hogy a democrazia a demogogiának esik áldozatul mely a sötétben munkálódik; a demogogiának, melynek csak étvágya van, de gondolkodni nem képes; a demogogiának, melynek csak ellentétes érdekei vannak; a demogogiának, mely a bosszút hirdeti a népek, midőn a nép igazságot kíván; a demogogiának, mely a francia köztársaság legremesebb napjait a legszebb eszménykép színével rajzolja le akkor, midőn e napok egész Európában a köztársaság elleni ellenszenvet hintették el; a demogogiának, mely Páris és Sevilla égésénél melegszik; a demogogiának, mely a socialis rémuralmat hozza felszínre, melyet a szomorú szerepű tribunok tartanak fenn és zsákmányolnak ki saját czéljaikra.

(Folytatás)

Egy nagy esemény Chinában.

A francia hivatalos lap egy pekingi levelet részletesen leírja azon első kihallgatást, melyben a „mennyei birodalom“ ura az idegen államok képviselőit részesíté.

A levélből ezeket közöljük:

Junius 29-ke a China és Európa közti viszonylatok történetében fontos nap lett. Az idegen követek, kik eddig még nem bocsáttattak a chinai császár színe elé, e napon személyesen nyújtották át neki megbízó leveleiket.

E hó 27-én este Oroszország, az Egyesült Államok, Angolország, Franciaország és Hollandia képviselői értesítették, hogy a szertartás holnapután végre fog menni, és pedig a pekingi udvar szokása szerint igen korán. A császár reggelint fél négykor szokott kelni, elvégzi ajtosságát és minisztereivel együtt munkához lát.

A Tzen-Kwang-Ko nevű pavillon, melyben a szertartás végre volt menendő, majdnem egy francia mérföldre esvén a követek lakásától, a hittérítők lakása közelében, de la-Place ur a követeknek rendelkezésük alá bocsátá lakását. Ezek ott 29-én reggel fél 6 órakor együtt voltak. Tsang-Hen miniszter oda jött értük és elvezette őket a császár kertjébe, hol Anen Siang főtitkár a miniszterek és számos mandarinnal együtt várakozott rájuk. A mandarinok és miniszterek a szertartás által előirt öltözetet viselték: violaszin öltönyt, a polgári mandarinok mellükön es hátukon négyzögű medvebőrt, a katonaiak pedig tigrisbőrt hordtak. A császári hercegek kerek bőrt és sarkányt viselték.

Az In Hoa Men (ez az első nemtőjt jelent) ajtóból a hasonnevű templomban vezetőek a követeket, hol kalácsos és süteményvel telerakott asztal várta őket. Azután a császári pavillomba mentek, hol Kong herceg fogadta őket.

Nem sokára nagy mozgalom támadt: a császár közeledett; az őrség által kepezett kettős sorfalon végig a pavillon felé ment. Az idegen követek márványlépcsőn egy nagy terrasse-ra mentek, melyhez 5 nagy nyitott ajtó vezetett. Ezen terrasse-on voltak felállítva a leopárdbőrös szaszlókat viselő hercegek, kik az uralkodó melől sohasem maradnak el.

A pavillonban elég alacsony trónon ült keresztbe vetett lábakkal a császár, balján aranyozott fatokban lögött kardja. A trón két felén a császár nagybátyja és Po Quang herceg állottak, mindketten a testőrség parancsnokai. A teremben vagy hatvan testőr, herceg, nagy görbe kardú mongol és mandschau uraság állott sorban. A trón előtt hosszú, szűk, atlaszszal takart sárga asztal volt, a mely mellett a miniszterek foglaltak helyet.

A császár fiatal ember, finom arcvonásokkal, ép úgy öltözködik, mint többi udvaroncjai; himzés nélküli violaszin felöltő, alatta vizsini ruhá, fekete atlaszczipő.

A követek, az előre történt megállapodás szerint, háromszor köszöntek; először a mint az ajtón beléptek, azután utközben és végül a sárga asztal előtt; itt mind az öten sorba álltak; tolmácsok Vlangyal tábornok egy beszédet olvasott fel, mely szerencsét kívánt a császárnak nagykorúsítása alkalmából és azon óhajt fejezte ki, hogy még sokáig uralkodjék és népei jólétben éljenek.

Ezen szertartás után Kong herceg, ki a császár balfelén állott, letérdelpe ő felsége előtt, ki halk hangon aszal bizta meg; tudakozódjék az itt képviselt császárok királyok és elnökök egészsége felől és adjon kifejezést azon reményeknek, hogy a Tsang Ly Yamennal fenforgó ügyek barátilag és kielégítőn fognak elintéztetni.

A szertartás ezzel véget ért. A követeknek a Che Ju Kong templomon keresztül mentükkor kis reggelit nyújtottak, erre elbucsuztak a miniszterektől és ünnepelesen visszavezettetek a császári kert külső ajtajáig.

Külföldi hírek.

Egy 16-ról Párisba érkezett sürgöny szerint, a németek odahagyták Etaint f. hó 15-én. Eltávozás után tüntetést rendeztek egy kávéház el-

len, melynek tulajdonosa a németek ott-mulátása alatt kevés hazafiságot tanusított. Gunyból kísérletet tettek egy német zászló kifüggesztésével egyik ablakból; a többi ablak zárva maradt. Németek kövekkel hajigálták s rendőrségnek kelle a gyűlésvészeket szétoszlatni. A tömeg „éljen a köztársaság“ és „éljen Thiers!“ kiáltások közt ment át az utcán. Zászlóikon es szavak valának olvashatók: „éljen a köztársaság, éljen a szabadditő!“ A németek 15-ke éjjelét Conflansban tölték s 16-kán kelle a határon átmenniök. St. Valiernek 17-kén kelle Verdunt odahagynia.

Madridből 16-ról jelentik: A kormány arról értesült, hogy Carthagea bombáztatását 15-dikén kezdeddették. Nem várnak tőle egyhamar eredményt, mivel még eddig nincs ott elegendő tüzerőség. A száraz felőli zárlat már létesült, de a tenger felől az lehetetlennek tekintik a „Victoria“ és „Almansa“ hajók nélkül. Most már kevesebb reményök van, mind eddig, az iránt, hogy nemhivatalos magánalkudozók utján capitulatitot lehessen létrehozni.

Moriones tbnok 16-kán éjszak felé indult, mint a carlisták ellen működő főparancsnok. Ő felajánlá, hogy átvesszi a cataloniai sereg legfegyvertlenebb részének parancsnokságát, teljes bizalmat fejezve ki az iránt, hogy képes lesz a fegyelmet helyreállítani most, miután a katonai törvénykönyv érvényesítve van. Hihetőleg Concha tbnok veendi át a főparancsnokságot. Carlista tudósítások szerint azon avilai ifjak, kik a hadsergében való szolgálatra hívatlak fel, mindnyájan vonakodtak a szolgálattól s haza mentek. A carlisták azt állítják, hogy Alaviasban egy másik zászlóaljait s felfegyvereztek az Eibarnál elfoglalt ágyukkal. Mint mondják, egy másik tetemes carlista csapat Orense tartományban jelent meg. Hivatalos tudósítások szerint a carlisták jelenleg Cataloniában 8600 főnyi haderővel rendelkeznek.

Páris, sept. 19. A „Tems“ jelenti: Laroym megbízott Chambord grófnak egy, 130 jobboldali képviselő által aláirtó felirat nyujtani át; az aláírók elismerik, hogy Chambord grófnak joga van elvéhez ragaszkodni, és a zászló kérdésében minden concessitó megtagadni; de kötelessége a koronát elfogadni, ha azzal Franciaország által megkínáltatik, a nemzetgyűlés szavazatával szemben a háromszinű zászlóval és a nélkül, hogy desavouálna magát, alavetheti magát a nemzet óhajának.

A „Hart“ angol hajó Escomberaból 14-kén Alycanteba érkezett és megerősíti azon hírt, hogy a „Fernando cattolico“ Carthagénába tért vissza.

15-én Madridba érkezett magán tudósítás szerint a Santa Pau tábornok alatti haderő és Lontabornok hadszojlopa, összesen 10 ezer ember állván 14 agyuvál, Tolosa közelében megármadu, egy 14 ezer főnyi cartista hadtestet 9 agyuvál s utóbbi nagy veszteséggel szétveretett, egyik zászló a katonaság által elvétetven. Az útközetről meg semmi részletek sem érkeztek. Hír szerint némely carlista úgynökök érkeztek Madridba.

Perpignan, sept. 18. Barcelonából f. hó 16-ról jelentik: Ma egy 4000 emberből álló hadszojlopa Reyes tabornok vezérlete alatt elindult Geronából, hogy az Olot város számára rendelt löszerszállítmányt kísérje. A carlista csapatok összpontosulnak Berga város megtámadása czéljából.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, sept. 21.

— **Hátralékban levő t. előfizetőinket kérjük, méltóztassanak az illető összegeket hozzánk, mihamarább beküldeni.**

A. „Kol. Közl.“ szerkesztősége.

— **A g. keleti román metropolitát választó congressus küldöttsége** O császári és Apostoli kir. felsége által f. september hó 17-kén reggeli 9 órakor fogadtatván, a küldöttség vezetője, Román Miron archimandrita a következő beszédet mondotta: „Császári és Apostoli királyi felség. Legkegyelmesebb urunk! A magyarországi és erdélyi görög-keleti román egyház, a felséged által legkegyelmesebben jóváhagyott egyházszerződési szabályzat alapján, egyik sarkalatos jogát gyakorolta legközelebb midőn feledhetlen érsek-metropolitánk, néhai b. Saguna András elhalalozásával, a N.-Szebenben egybegyűlt egyházi congressus egyháztartományunk új érsek-metropolitáját Ivácskovics Prókop aradi megyés püspök személyében szabályszerűen megválasztotta. Mi, a nagy-szebeni választó congressus küldöttsége, az érsek-metropolitaválasztást tartalmazó congressusi okmányokat felséged magas kormányának már átnyujtván, — bíduk a román egyházi congressusnak felsége kegyelmesebb urunk és királyunk iránti tántolan jobbágyi hódolatát legmélyebb tisztelettel mutatni; egyszerűs mind felséged legmagasabbja előtt legalázatosabban esedezni: miszerint a g. keleti román metropolitát eme tisztben legkegyelmesebben megerősíteni méltóztatásék. Mire ő cs. és apost. kir. felsége a következőben méltóztatott legkegyelmesebben válaszolni: „A magyarországi és erdélyi görög-keleti román congressus hódolatát kedvesen fogadom, s szívév-

lyes üdvözléssel vizion zom. A metropolita vá- lasztása iránti határozatot közlekedő magyar kor- mányom utján veendik.

— **Aitay Ferenc** m. kir. honvéd had- nagy e hó 20-án d. u. 2 — 3 óra között a helyi köztemetőbe nevelő atyja Mikó Lőrincz sírjánál golyóval végett vetett életének. Halálának oka a hátrahagyott irományaiban világosan jelezve van, Nyugodjék békével a derék katóna, és jó polgár- társ.

— **Értesítés.** A kolozsvári „Augustaem“ nevet viselő külomnstoruczai intézet elemi isko- lájában az 1873-ik tanévi beiratások f. évi sept. hó 27, 28, 29 és 30-ik napján törtévé, a rendes előadások okt. elsőjén veendik kezdetüket: miről is a tisztelt szülőket, illetőleg gyámokat azon figyelemzettel sietek értesíteni, miszerint gyer- mekeiket; vagy gyámoltjaikat a fennjelzett napokon annyival is inkább igyekezzenek beiratni; mivel október 1-én tul — a rendes tanórákban — a be- iratás csak azért sem létesíthető, mert az a rend- szeres tanításnak tetemes hátrányára szolgál. Ko- lozsvárt, 1873. sept. 20-án. **Szöke Péter** s. k. Augustaem intézeti tanító.

— **Vojtek és Beregszó** nevű vasuti távirda állomás a f. év október hó 1-től kezdve a vasutvonalon magánsürgönyök felvételére is felha- talmaztatott.

— **5211 sz. 1873.** Topánfalva községében e jelen év augusztus hava 21-én a cholera járvány miatt meg nem tartatott országos vásár helyett, e jelen év október 8-án és 9-én pótvásár fog tartatni. Alsó- Fehérmegye alispánjától N.-Enyéd 1873. sept. 19. **Imreh Ferenc** alispán.

Biasini szállodájába Kolozsvártt

1873-dik september 15-dikétől következő az szabály fog életbe lépni; a mely olcsó árakra a t. cz. utazó közönség részvétét felkérjük:

Egy kettős szoba utczára két ágygyal együtt 1 ft 80 kr.

Egy egyes utca első emeleti szoba egy ágy- gyal 90 kr.

Egy egyes nagyobb emeleti udvar szoba ágy- gyal 70 kr.

Egy földszinti szoba és emeleti kisebb ágyas- tól 60 kr.

Egy külön ágy naponta 20 kr.
1 szál milly gyertya 12 kr.

1 portió fa, melylyel háromszor lehet befűte- ni, 15 darab, 15 kr.

Bérszolgá egy rendbeli gunya és csizma tiszt- itásért 10 kr.

Bérszolgá egy comissio tételért 10 kr.

1 adag fehér kávé szobába 2 kilivel 24 kr.
1 ebéd, négy féle szobába felszolgálva 80 kr.

1 ebéd 5 féle szobába felszolgálva 1 ft
1 port. széna vagy szalma egész éven ke- resztül 8 kr.

1 véka zab egész éven keresztül 70 kr.

Négy istálló 40 lóraáll az utazó közönség ren- delkezésére és istálló pénz külön nem számított.

— Minden vasuti vonat érkezésénél a szálloda sa- lon omnibussai az utazókat behozzák, és az indu- ló vonatokra kiviszik kisebb kézi podgyászsal együtt 20 krétt. — Az étteremben valamint a szo- bákba a legjobb ízű ételeket és tiszta italokat bér- lő Drágos Lázár jóhírű konyhája és pinczéje, étlap szerint határozott olcsó árban szolgáltatja ki, min-

den idő tájban. — A szállodába egy kényelmes kocszi négy jó lóval áll rendelkezésre, melylyel egy a városban, valamint utba minden irányban, s min- den időtájban utazhatni, s a gyorsutazási irodában megrendelhetni.

Biasini szállodából a gyorskocszi Szamos- ujjvár és Deésre naponta kétszer indulnak reggeli 7 és délutáni 3 órakor.

Kolozsvárról Beszterczére naponta reggeli 7 órakor.

Kolozsvárról Beszterczéig vagy vissza 30 font szabad podgyással mértföldenkint I. osztály- lyal 40 kr. számítottatik.

Azon t. cz. utasok, kik a korán reggeli von- natot akarják használni, kéretnek estve a kapus- sal tudatni, hogy kellő időben felkeltessenek. Biz- tossággal elmondhatni, hogy ezen Kolozsvárt első, legnagyobb és legrégebbi jó híru szálloda, melynek 50 kényelmes vendégszobái kényelmesen és tisztán butorozva, gyors és jó szolgálattal, s még soha a jelenlegi viszonyoknál fogva egy szállodába sem tapasztalt olcsó árakkal a t. cz. utazó közönség meg- elégedését kinyerendi, mert a tulajdonosnak jel- szava: „nagy forgalom kevés ha- szonnal.“

Végül a t. cz. utazó közönségnek eddigi pártfogásáért hálás köszönetünk kifejezése mellett jól berendezett gyorsutazásunkat, s meglepő olcsó szállodánkat továbbra is tisztelettel ajánljuk, s kérjük árleszállításunkat rokonaik és ös- merőseik között is terjeszteni.

Kelt Kolozsvárt, szept. 9-kén. 1873.

Biasini szálloda tulajdonosa.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Sept. 10-ről. 1873 % metaliques 69.45. nemzeti kölesön 73.45. 1860-diki államköl- csön 101. — Bankrésvények 9.67 Hitelrészvé- nyek 229.75 London 112.65. Ezüst 107.75. Cs. kir. arany 5.43 —. 20 frankos arany 9.02 —. Földtermentesítési kötvények: Magyar 76. 25. Temesi 73.75. Erdélyi 75. —. Horv. Szlavon. 75. —

Nyiltér.

[60-60]

Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfierőt)

ugyszinte hucgycsöszüküléseket, magómléseket gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

Dr. Handler Mór

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész. Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipótváros, nádor- utca 13. sz. I-ső emelet 14. sz.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Felelős szerkesztő Sándor János.

Sz. 30580-1873. 929 1-3

Hirdetmény!

A dohány eladási javaknak az 1874 év- ben a kolozsvári k. dohány gyárból a ko- lozsvári vaspálya udvarba és onnan visz- sza a gyárba, továbbá a m.-vásárhelyi vaspályaudvarból a m.-vásárhelyi dohány áruda raktárba és illetőleg onnan vissza a pályaudvarba teljesítendő fuvarozására ezennel pályázat nyitattik.

A kolozsvári dohány-gyár és a vas- pályaudvar között elszállítandó dohány eladási javak mennyisége körül belül 20 ezer mázsát, a m.-vásárhelyi áruda raktár és az ottani vaspályaudvar között fuvaroz- andó dohány mennyiség körül belül 10000 hatszáz mázsát teszen, megjegyeztetvén, hogy a dohány javak kövezet-vám men- tsek.

A szabályszerűen felszerelt, 50 kr. bé- reggel és a vagyoni állást igazoló bizo- nyítványval ellátott írásbeli ajánlatok a ko- zsvári k. pénzügyigazgatóság elnöksé- gének folyó év október hó 8-ig déli 12 óráig beadandók.

A további feltételek ezen k. pénzügy- igazgatóságnál valamint a m.-vásárhelyi pénzügyi biztosságnál megtekinthetők.

A m. k. pénzügyigazgatóságtól. Kolozsvárt 1873 szeptember 17-én.

911 7-8

Jelentés.

Az eddig legjobbnak és legsikeresebb- nek ismert Cholera ellen való szer

Dr. Miller véd-balzsama.

Ez a balzsam, melyet Bécsben törvé- nyesen veztanilag megvizsgáltak, már há- rom cholera-járvány alatt bizonyult be jó- nak s nem volna szabad e jeles védszer- nek, rohamok esetében legelső szerül, kü- lönösen vidéken, egyetlen háztartásban is hiányoznia.

Egy nagy üveg ára használati utasítás- sal 1 ft. 50 kr. kis üvegé 80 kr.

Mindig valódi minőségben kapható: **Kolozsvártt Binder K.** gyógyszerész; **Aradon Tones** és társa, valamint **Princz W. S.-nél; Szászvároson Reckert K. Ba- rothon Lebitzky M. gyógyszer.-nél; Besz- terczén Kelp Fr.-nél; Gy.-Fehérvártt Boos C. és Fröhlich gyógyszer. Csikszereván Leicht F.; Deésen Krémer S.; Fogaras- ban Steinberg J. gyógy. Gy.-Ditróban Szathmáry J. gyógy. Gy.-Sz.-Miklóson h. A. gyógyász. Szebenben Sill M. Vásárhelyt Lukács F.; Kősz- hlyk és Imre, Brassóban Steiner Julius és Kugler E. gyógyszerészek- bbe Duchain J. Galz J. és Mantsu T. öknél; M.-Vásárhelyt Bucher ... Megyeden Heinz A. gyógyszer. N.- Enyeden Horváth F. Szamosújvárt Csauz Janosnál, Temesvártt Gassner k. lottógyűjtőnél, Segesvártt Teutsch J. B.-nél, S.-Sz.-Györgyön Schottig és társá- nál, Sz.-Régenben Dietrich S.-nél.**

Miller J. gyógyszerész, raktára Heilichlehnams-gasse 105 sz. Bras- sóban.

A kolozsvári

hitelbank és zálogkölcöntársulat

117—*

elfogad

(23)

kézpénz betételeket 100 frttól kezdve **pénztárjegyekért**, a melyek után 6% kamatot fizet. E pénztárjegyek értékét Pesten is felvehetni az **angol-magyar banknál**. A kamatok 3 havonként fizettetnek.

A bank **kölcsönöket** ad mindennemű értékpapírra, arany- és ezüst tár- gyakra s más értékes ingóságokra.

Leszámitól váltókat; vesz értékpapírokat.

Elvállal pénzbehajtásokat váltókra, utalványokra.

Törlesztési kölcsönöket eszközöl 500 frttól kezdve telek- könyvezett birtokra 24 1/2 vagy 34 évre; a törlesztés és kamat 8% illetőleg 6 3/4 %-ot tesz.

az igazgatóság.

902

7-12

Szedelgéstől óvatik!

A sok hirdetés közt, különösen órákra vonatkozólag, néhány a vidéki lakosság rászedésére van kiszámítva. Óvakodjék mindenki oly óra megvásárlásától, melyen az eladó czége nem nyújt elegendő biztosítékot. A tölem veit órákat tetszés szerint minden időben vagy becserelem, vagy visszaveszem, a lesgzigorubb szoliditás tanúsága!

Hihetetlen, de igaz!

1 frt 50 kr. és 1 frt, egy svájci diva- tos emallóra, szép tájképekkel és virágokkal zománcozva, igen elegáns és olcsó, szegény- nek, gazdagnak hasznos, egy évi jótállással.

9, 10 és 11 frt egy valódi angol ezüst hen- geróra, nehéz talmlánczsal, medaillonnal, szek- rényvel, órákulcsal, 5 évi jótállással és egy tartalék-üveggel. Ugyanilyen chrono-időmérő órák. legfin. aranyozva csak 12 ft 50 kr.

12 és 15 ft. egy jó, erős, alkalmas remontoir-óra, ugynev. császár-óra, legjobb gyártmány, a mit csak gondolni lehet; orvosoknak, papok- nak, sat. nem lehet eléggé ajánlani ezen órákat, mert fényes bizonyítékok vannak, hogy az ef- félé fíradalmi-órák egyetlen percczel sem hibázhatnak.

Csak 15 és 18 frt kaphatni egy katoná- órákat, mely könnyű, csinos, szerlelt elegáns és izléses, s a mi fő, járása pontos és meesé ol- csó; minden ily óra mellé kap a vevő egy után- zott ezüst-órálánczot divatos készítményvel s egy órákulcsot, szekrényt, medaillon s 5 évi jótállási jegyet.

Csak 12 és 15 ft. egy ezüst hengeróra, valódi arany brancsál, rugóval, erős kristály- üveggel, lánczsal és medaillonnal talmiarany- ból, jótállási jeggyel.

Csak 15 vagy 20 ft. egy valódi angol ezüst horgony-óra, savonette dupla fedéllel, legfíno- mab. metszéssel, valódi talmiarany-lánczsal és jótállási jeggyel.

Csak 13 ft. egy valódi angol ezüst- és tűz- ben aranyozott chronometer-óra lánczsal, talmiarany medaillonnal, borszekrény- és jótállási jeggyel.

Csak 14 ft. Ugyanaz, sokkal finomabb, keleti utmutatóval.

Csak 16 vagy 17 ft. egy valódi angol Prince- of Wales-remontoir-óra, legerősebb fajta, kristályüveggel, valódi tömör talmiarany bicze- gövel, ezen órák előnye más órák felett, hogy kules nélkül felhuzhatók, ezek mellé kap min- denki egy talmiarany lánczot, medaillon s jótállási jegyet ingyen.

Csak 13 ft. egy valódi angol tömör talmi- arany hengeróra, legújabb szerkezet, dupla kristályüveggel, ugy hogy becsukva is látható az egész szerkezet, talmiarany lánczsal, me- daillon- és jótállási jeggyel.

Fromm Fülep,
órágyáros, Rothenthurmstrase 9.
Bécsben.

Kérem a czímet jól megjegyezni.

Valódi braziliai Rum egy pint üveggel 1 fr. o. é.

Kizárólag csak Dietrich és Gottschlig thea kereskedők és oszt. császár s magy. kir. udvari szállítóknál kapható

PESTEN.

Főraktár, váciutca 14-ik szám. 918 7-9

Fiókraktár, kigyóter Gróf Teleky palota.

Ezen rum finom minőségű és izlésű, leginkább theához, továbbá pedig mostani cholera időben ivó vízzel keverve, használható.

712

11-*

Tanács és segély azok számára,

a kik szemgyengeségben szenvednek, s főleg megerőltetett ta- nulás és fárasztó munka által szemüket elrontották.

Ifju korom óta meg volt nekem is az a rossz szokásom, hogy az éj csöndét vá- lasztám tudományos munkákra. Ez, valamint sok fáradtságos optikai és finom mathe- matikai munkákat által szemem annyira meggyengültek, hogy annyival inkább félhet- tem teljes megvakulástól, mert folytonos gyuladási hajlam állt be, a mely a leghire- sebb orvosok évekig tartó gyógyításával is dacolt. E szomorú körülmények közt sikerült egy szert találnom, a melyt már 40 év óta a legjobb sikerrel használok. Nem csak azon tartós gyuladást szüntette tökéletesen meg, hanem visszaadá szeme- imnek is teljes erejét és élességét, úgy hogy most 75 éves koromban szemüveg nélkül olvasom a legapróbb írást is, s mint fiatal koromban a legjobb látásnak örven- dek. Ugyane kedvező sikert tapasztaltam másoknál is, a kik közt többen voltak, a kik a legélesebb pápaszem segélyével sem voltak képesek hivatásukat teljesíteni. Ezen szer kitartó használata után eldobták a szemüveget, s szemük azelőtti élességét visszanyerték. E mosde szer egy illatos szesz, a melynek alkatrészeit az ánizsnövény képezi. Nem tartalmaz sem draszticumokat, sem narcoticumokat, sem fém vagy más veszélyes részeket s Erdélyben valódi minőségben **Teutsch J. B.-nél Seges- vártt** kapható. Nagy üvegét 2 frt. 40 kron, a kisebbet 1 frt. 80 kron o. é. hasz- nálati utasítással. Azt tanácslom tehát a szenvedőknek, hogy hozassák meg e szeszt, mert egy üveg soká elég használatra, s csak csekély adag folyóvízzel vegyítve kis fe- hér folyadékot ad, a melylyel reggel és este, valamint fárasztó munka után kell a szem környékét megmosni. A siker igen jótékony és üde s egyuttal az arcz- bőr frissességét is emeli. Örülni fogok, ha általa főleg azokon lesz segítve, a kik ernye- detlen munkásság mellett az igazság világának föllelésében, szemök világát veszélyez- tetik. E szer használata folytán a fiatalaságnál annyira divatosá vált elferdítő szem- üveg hordásának is elejét vehetni, a mely a legtöbb esetben inkább rongálja mint erősíti a szemet. A szemüveg csak a szem hibás szervezetén segíthet, de egészséges vagy elgyengült szemeket soha sem erősíthet vagy gyógyíthat meg.

A hires dr. Romershausen-féle szem-lél mindig készen kapható és pedig egy kis üveggel 1 frt. 80 kr., egy nagy üveggel 2 frt. 40 kr. o. é.

Teutsch J. B.
raktárában
Segesvártt,

Elárusítók nagyobb megrendeléseknél megfelelő árleengedést kapnak.

E HÓ FOLYTÁN OKVETLENÜL MEG FOG JELENNI AZ

„UJ VILÁG”

czimű nagy naptár

az 1874-ik évre.

SZERKESZTETTÉK:

Léczfalvi B. LÁSZLÓ és HORY BÉLA,

Tartalom: I. Szépirodalmi rész. Dal az ingről. Hood Tamástól, fordította: Hegedüs István; Liba-phantasiák, humoreszk; Temetés után: Léczfalvi B. László; Szerencse le: T. Nagy Imre; Munkás meséje: Simó Géza; Magántanítás: Hory Farkas; Böjt a törököknél; Szerencse szeszélyei közli: T. K. A szeretet hatalma: V. . . Rajka Teréz; Nőemancipációról: Hory Béla; A „pillangó dalok”ból: Dalmadi Győző; Hadak utja: (hun monda) Hegedüs István; Egy éj a zárdában, francziából: B. . . Páter Itcze: Kerekes Sámuel; Tettvágytól néha: Hory Béla; Mészáros Lázár életéből: V. —; Egy hős ifjuról: Benedek Aladár; Tilos csók száz szem előtt: Hory Farkas; Hamis, hazug: Szabó Sándor; A czimek, szemelvény Weber „Democritos”-ából; Egy érdekes házasság; Egék leánya, tünde képzetek: Sáni Lajos; Természet krónikájából: Léczfalvi B. László; Szépítő szerek: V. E.; Két érzelm: B. Kemény Endre; Egy román költői alak: Moldován Gergely; Koldus jogtudor Kristály vizü. . . Moldován Gergelytől; Ismeretlen pályatárs: Berényi Gusztáv; Rosseau, nőemancipációról: Salamon Antal; Család és állam: Hegedüs Sándor; Lelkiismeret; Jój szivemre: Murányi Sándor.

II. Mezőgazdáknak, bortenyésztőknek. Nélkülözhetlen tudni valók a vető magról. Öt névtelen közlemény egy elősmert jeles gazdasztól. Gabna üszög; Rozsda; Szükséges tudni valók a szecskáról; Mikor és hogyan kapáljunk? Ujabb észleletek a juhtenyésztés köréből; Irányelvek a marhatenyésztés tárgyában; Jó tanácsok a jégkárosultak számára: Erdélyi Károly; A trágyáról.

III. A méhészeknek: A közönséges méhészet alapelve: Szentgyörgyi József.

IV. Szőlő termelőknek. A szőlő szaporításról: P. . .; A szőlő betegségeiről: K. . . y.

V. A gyümölcsfa tenyésztőknek. Jelinek-féle gyümölcsfa tenyésztésről; Jelinek metszési rendszere: Mártonffy M.

VI. Vegyes. Észrevételek a szüretéről; Miért kell kapálni? V. S.; A nagy szilva leírása és annak értékesítése: Schnabel Gyula; Nézetek a trágyáról.

VII. Mindenkinek: Az eczetről és annak hamisításáról: Léczfalvi B. László; Vízhatlan mész mindkét neme: Dr. Wöhler; Mastic cement: Dr. Ramelsberg; A tintákról; többféle fekete tinta készítés módja, Sympathetikus jegyző, Baconnos féle réz és ezüst jegyző, elenyészhetetlen vörös tinták: Dr. Holley és más tudósok után; A pezsgő bor készítése: Dr. Schödler szerint; Ürmös bor készítése: (K. . . y) Liszt hamisítása és próbájáról: Dr. J. A. Stockhard után; Bor hamisítása és próbája; Tej, tejföl hamisítása és próbája; Cognac készítése és hamisítása; A fa tartósságára van-e befolyással a vágás ideje? A tyukokról.

VIII. Vegyes. 1) A háztartás. 2) Gazdaszat, kertészet, baromtenyésztés. 3) Tűzművészet kedvelőinek. E rovat öszvesen **kilenczvennégy kitűnő, és a gyakorlati életbe vágó cikkekcskét tartalmaz.**

Miután az ily dus tartalommal szerkesztett „UJ VILAG” naptár csak 2000 példányban nyomatik, a kik meg akarják azt szerezni, méltóztassanak alólrtnál mielőbb megrendelni.

☞ **Megrendelési ár csak 80 kr.** ☞

KERESZTESI PÁL,

„Uj Világ” naptár kiadója.